

อุบัติการณ์ของภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ที่ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู สภากาชาดไทย

พัชรพร สังข์โพธิ์¹, สุกัญญา ทวีบุญ², วสุวัฒน์ กิตติสมประยูรกุล¹, ดุจใจ เขียวนิษฐศรี¹

¹ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู สภากาชาดไทย

วัตถุประสงค์

ศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาแบบ cohort

สถานที่ทำการวิจัย

ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู สภากาชาดไทย

วิธีการ

ตรวจประเมิน ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บรรจุเป็นผู้ป่วยในช่วงเดือนกันยายน 2548 ถึงเดือนสิงหาคม 2549
ศึกษาอุบัติการณ์ของภาวะแทรกซ้อนตั้งแต่แรกรับจนจำหน่าย วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

ผู้ป่วยทั้งหมด 118 คน มีภาวะแทรกซ้อน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 ภาวะแทรกซ้อนที่พบ ได้แก่ ภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 39.4 ปวดกระดูกและกล้ามเนื้อร้อยละ 28 ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะร้อยละ 17.8 ซึ่งพบว่าการใส่สาย Foley เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ($p < 0.001$), shoulder hand syndrome ร้อยละ 15.3 มีการลดลงของพิสัยข้อไหล่เป็นปัจจัยเสี่ยง ($p = 0.029$), ปอดอักเสบร้อยละ 4.2 มีปัจจัยเกี่ยวข้อง คือ dysphagia และการสำลักอาหารเข้าปอด ($p < 0.001$), ปัญหาระบบหัวใจและหลอดเลือดร้อยละ 4.2 มีปัจจัยเสี่ยง คือ ประวัติกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ($p = 0.016$), ล้มร้อยละ 4.2 เลือดออกทางเดินอาหาร ร้อยละ 3.4 ชักร้อยละ 2.5 และแผลกดทับร้อยละ 1.7 มีผู้ป่วย 14 คน (ร้อยละ 11.8) ต้องถูกส่งต่อเพื่อรักษาภาวะแทรกซ้อนที่อันตราย ได้แก่ ผู้ที่มีภาวะแทรกซ้อนจากระบบปอด, หัวใจ-หลอดเลือด และชัก พบว่ากลุ่มมีภาวะแทรกซ้อนมีค่าเฉลี่ย Barthel ADL index เมื่อจำหน่ายน้อยกว่า และระยะเวลาการครองเตียงนานกว่ากลุ่มไม่มีภาวะแทรกซ้อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.005$ และ $p = 0.029$ ตามลำดับ)

บทสรุป

ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่เกิดขึ้นในศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูเท่ากับร้อยละ 70.3 ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การฟื้นฟูสมรรถภาพ หนึ่งในหกของผู้มีภาวะแทรกซ้อนจำเป็นต้องถูกส่งต่อ ดังนั้นควรมีมาตรการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสม

คำสำคัญ

ภาวะแทรกซ้อน โรคหลอดเลือดสมอง อุบัติการณ์ ปัจจัยเสี่ยง ภาวะซึมเศร้า ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ shoulder hand syndrome, Barthel ADL index